

Araştırma Makalesi/ Research Article

Hemşirelik Öğrencilerinin Cinsel Mitler, Evlilik Dışı Cinsel İlişki ve Namus Beklentisine Yönelik Tutumları

Attitudes of Nursing Students towards Sexual Myths, Extramarital Sexual Intercourse, and the Virtue Expectations

Nevin Çıtak Bilgin¹ Mervener Böyük¹

¹Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Bolu, TÜRKİYE

Geliş tarihi/ Date of receipt: 31/05/2023

Kabul tarihi/ Date of acceptance: 14/09/2023

© Ordu University Faculty of Health Sciences, Department of Nursing, Turkey, Published online: 04/06/2024

ÖZ

Amaç: Araştırma, hemşirelik bölümü öğrencilerinin cinsel mit, evlilik dışı cinsel ilişki ve namus beklentisine ilişkin tutumlarını ve etkileyen faktörleri değerlendirmek için yapılmıştır.

Yöntem: Kesitsel ve tanımlayıcı tipteki araştırma, Batı Karadeniz Bölgesi'nde bulunan bir üniversitede hemşirelik bölümünde eğitim gören 590 öğrenciyle gerçekleştirilmiştir. Veriler; kişisel bilgi formu, Cinsel Mitler Ölçeği (CMÖ), Evlilik Dışı Cinsel Yakınlığa Yönelik Tutum Ölçeği (EDCYTÖ) ve Kadına İlişkin Namus Anlayışı Tutum Ölçeği (KİNATÖ) ile toplanmıştır. Verilerin değerlendirilmesinde tanımlayıcı analizler, One way Anova testi ve bağımsız gruplarda t testi kullanılmıştır.

Bulgular: Öğrencilerin CMÖ puan ortalaması 56.71±19.76, EDCYTÖ puan ortalaması 70.45±18.64 ve KİNATÖ puan ortalaması 101.98±18.07 olarak belirlenmiştir. Cinsel mitlere inanma, evlilik dışı cinsel yakınlığa ilişkin tutum ve kadına ilişkin namus anlayışını etkileyen temel faktörlerin; cinsiyet, cinsel konulara yönelik sağlık personelinin bilgi alma, cinsel yaşam ile ilgili konuları konuşma ve aktif cinsel yaşamın varlığı olduğu saptanmıştır. Sınıf düzeyi cinsel mitlere ve evlilik dışı cinsel yakınlığa ilişkin tutumu etkilerken, kadına ilişkin namus anlayışını etkilememiştir. Ebeveynlerin eğitim durumu cinsel mitlere inanmayı etkilerken, evlilik dışı cinsel yakınlığa ilişkin tutum ve kadına ilişkin namus anlayışını etkilememiştir. Yaşanılan coğrafi bölgenin ise cinsel mitlere inanma ve namus anlayışını etkilediği, evlilik dışı cinsel yakınlığa ilişkin tutumu etkilemediği saptanmıştır.

Sonuç: Hemşirelik öğrencilerinin cinsel mitler, evlilik dışı cinsel yakınlık ve kadına ilişkin namus anlayışı tutumunda demografik ve sosyo-kültürel faktörler etkili olabilir. Bu nedenle cinsellik ile ilgili bilgiler aktarılırken bu faktörler göz önünde bulundurulmalıdır.

Anahtar kelimeler: Cinsellik, gender, hemşirelik, öğrenciler, tutum

ABSTRACT

Objective: The research was conducted to evaluate the attitudes of nursing students towards sexual myth, extramarital sexual intercourse, and the expectation of honor and the factors affecting it.

Methods: The cross-sectional and descriptive study was conducted with 590 nursing students. The data were collected using the personal information form, Sexual Myths Scale (SMS), Attitude Scale for Extrinsic Sexual Relativity (ASESR), and Attitude Scale for the Women-Related Conception of Honor (ASWRCH). Descriptive analyses, the One-way Anova test, and t-test were used.

Results: The scores were found as follows: SMS 56.71±19.76, ASESR 70.45±18.64 and ASWRCH 101.98±18.07. The main factors affecting belief in sexual myths, attitudes towards extramarital sexual intimacy, and the understanding of honor towards women are gender, getting information from health personnel about sexual issues, talking about sexual life, and the presence of active sexual life. While the education level of the parents affected the belief in sexual myths, it did not affect the attitude towards sexual intimacy and the understanding of honor towards women. It was determined that the geographical region affects the belief in sexual myths and the understanding of honor but does not affect the attitude towards extramarital sexual intimacy.

Conclusion: Demographic and socio-cultural factors may be effective in attitudes towards sexual myths, extramarital sexual intimacy, and a sense of honor towards women. Therefore, these factors should be considered when transferring information about sexuality.

Keywords: Sexuality, gender, nursing, students, attitude

ORCID IDs of the authors: NÇB: 0000-0003-4367-215X; MB: 0000-0003-4889-0383

Sorumlu yazar/Corresponding author: Arş. Gör. Mervener Böyük

Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sağlık Bilimleri Fakültesi Hemşirelik Bölümü, Bolu, TÜRKİYE

e-posta/e-mail: mervenerbuyuk25@gmail.com

Bu çalışma Gevher Nesibe 10. Uluslararası Sağlık Bilimleri Kongresi 3-5 Şubat 2023, Ankara'da online sözel bildiri olarak sunulmuştur.

Atf/Citation: Çıtak Bilgin N, Böyük M, (2024). Hemşirelik Öğrencilerinin Cinsel Mitler, Evlilik Dışı Cinsel İlişki ve Namus Beklentisine Yönelik Tutumları. Ordu Üniversitesi Hemşirelik Çalışmaları Dergisi, 7(2), 455-465. DOI:10.38108/ouhcd.1308072

Content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

Giriş

Cinsellik, bireylerin benlik ve beden algısını, kişiler arası ilişkilerini etkileyen tutum, inanç, değer ve davranışlar bütünüdür ve cinsiyet, cinsel yönelim, erotizme yakınlık ve üremeyi içine alır (Aksöyek ve Canatar, 2015). Cinsellik ile ilgili abartılı ve bilimsel gerçeklikten uzak, yanlış ve kalıplaşmış yargılar ise “cinsel mit” olarak adlandırılmaktadır. Cinsel mitler farklı kültür ve toplumlarda benzerlik gösterebilmekte ve bireylerin cinsellik konusunda düşüncelerini ifade etmelerine engel olabilmektedir (Brotto ve ark., 2005). Üniversite öğrencileriyle yapılan araştırmalarda cinsiyet, yaş, fakülte, sınıf düzeyleri (Avcıbay, 2020), dini ve manevi inançlar (Blair ve Scott, 2019; Ghaffari ve ark., 2016; Sümer, 2015), cinsel eğitim alma durumu (Sarpkaya Güder ve Tekbaş, 2022), anne ve baba eğitim düzeylerinin (Aker ve ark., 2019) cinsel mitlere inanma durumunu etkilediği belirlenmiştir. Hemşirelik öğrencileriyle yapılan araştırmalarda ise üniversite öğrencileriyle yapılan araştırmalara benzer olarak cinsiyet (Karasu ve Sohbet, 2019), yaşanan coğrafi bölge (Örülkü ve ark., 2021), kişisel değerler, cinsellikle ilgili tutum (Akalın ve Ozkan, 2021; Koc ve Kartal, 2021), cinsel eğitim alma durumu (Güdül ve ark., 2020) ve cinsel partner varlığının (Süt ve ark., 2015) mitlere yönelik tutumunu etkilediği görülmüştür. Öğrenci hemşirelerin cinsellik ve cinsel mitler hakkındaki görüşlerini belirlemek amacıyla yapılan nitel bir araştırmada, cinselliğin tabu olarak görüldüğü ve cinsel mitlerin ne anlama geldiğini açıklamakta zorlanıldığı belirlenmiştir (Yılmaz ve Karataş, 2018).

Toplumların, cinsellikle ilgili ürettiği kurallar zaman içerisinde evlilik kurumu ile bağdaştırılmış ve evlilik öncesi cinsel ilişki kavramının ortaya çıkmasına zemin hazırlamıştır. Batı kültüründe evlilikte bekaret beklentisinin ortadan kalktığı görülürken (Bilgin, 2016), Türkiye (Aşci ve ark., 2018) ve İran gibi Müslüman ülkelerde ve doğu kültüründe (Ghaffari ve ark., 2016; Mahmoodi ve ark., 2020) kadınların evlilik öncesi cinsel ilişki yaşamalarına yönelik sınırlamalar olduğu görülmektedir. Türkiye’de yapılan araştırmalarda, erkeklerin kadınlara göre evlilik öncesi cinsel ilişki yaşama konusunda daha özgür oldukları görülürken, benzer konuda kadınlara yönelik daha olumsuz bir tutum sergilendiği ve evlilik öncesi cinsel ilişki yaşamanın namussuzluk kavramıyla bağdaştırıldığı görülmektedir (Çiçek ve ark., 2022; Ozansoy Tunçdemir, 2022). Hemşirelik öğrencilerinde evlilik öncesi cinsel ilişki ve bekarere yönelik algılarını

değerlendirmek amacıyla yapılan bir araştırmada cinsiyete göre algıların farklılaştığı saptanmıştır (Çiçek ve ark., 2022). Türkiye’nin İç Anadolu Bölgesi’ndeki bir üniversitenin hemşirelik bölümünde öğrenim gören 255 öğrenci ile yapılan araştırmada ise öğrencilerin evlilik öncesi cinselliğe ilişkin tutumları ile kadına ilişkin namus anlayışları arasında negatif ilişki olduğu saptanmıştır (Kızılırmak ve Çakıcı, 2021).

Namus kavramı kültüre ve toplumdaki değer yargılarına göre farklılık gösterebilmektedir (Topcu ve Baş, 2018). Bazı kültürlerde namus, kadın bedenini ve kadının günlük yaşamını sınırlayan bir tanımla öne çıkarken, bazı kültürlerde yasa, düzen, doğruluk ve erdemlilik gibi davranışlar bütününde öne çıkmaktadır (Hamzaoglu ve Konuralp, 2019). TDK tarafından namus, doğruluk ve dürüstlüğün yanı sıra, iffet, toplumsal değerlere ve ahlak kurallarına bağlılık olarak iki farklı şekilde tanımlanmıştır (Türk Dil Kurumu, 2023). Literatürde namus kavramı ile bekaretin ilişkilendirildiği görülmektedir (Hamzaoglu ve Konuralp, 2019; Irmak Vural ve Körpe, 2018; Kızılırmak ve Çakıcı, 2021). Topcu tarafından farklı sosyo-kültürel düzeylerden 15 erkekle yapılan nitel araştırmada, evlilik öncesi ilişki yaşayan kadınların namusunu kaybettiği ve bekaretini eşine saklamadığı gerekçesiyle kadının namusuna yönelik olumsuz tutum sergilendiği görülmüştür (Topcu ve Baş, 2018). Gürsoy ve Arslan’ın üniversite öğrencileri ile yaptığı araştırmada ise özellikle erkek öğrencilerin kadınların evlenmeden cinsellik yaşamalarını onaylamadıkları belirlenmiştir (Gürsoy ve Arslan Özkan, 2014). Benzer bir katılımcı grubuyla yapılan başka bir araştırmada ise erkek öğrencilerin, kız öğrencilere kıyasla geleneksel namus anlayışlarının daha fazla olduğu saptanmıştır (Irmak Vural ve Körpe, 2018).

Üniversite sürecinde genç bireyler formal bir eğitim almanın yanı sıra, fiziksel ve psiko-sosyal olgunluğa ulaşırlar. Kendi içinde bir kültüre sahip olan ve aile denetiminin azaldığı üniversite ortamında cinselliğe yönelik yeni değer ve yaklaşımlar benimsenebilir. Yaşanan bu değişimler ve ergenlik döneminde cinsel sağlık konularında yetersiz bilgiye sahip olmak gençleri aynı zamanda riske açık bir hale getirebilir. Hemşirelerin cinsel yaşama yönelik konularda danışmanlık yapma, tedavi ve bakım rolleri bulunmaktadır. Bütüncül sağlık hizmeti vermekle sorumlu olan hemşirelerin, insanın cinsel yönünü göz ardı etmeden bütüncül bakım verebilmeleri ve topluma cinsel konularda danışmanlık verebilmeleri için öncelikle

kendilerini tanımaları ve yanlış inançlarının farkında olmaları gerekir.

Bu gerekçelerden yola çıkılarak araştırmada aşağıdaki sorulara yanıt aranmıştır.

1) Hemşirelik öğrencilerinin cinsel mit, evlilik dışı cinsel ilişki ve namus beklentisine yönelik tutumları nasıldır?

2) Hemşirelik öğrencilerinin cinsel mit algısı, evlilik dışı cinsel ilişki ve namus beklentisine yönelik tutumları tanımlayıcı özelliklerine göre değişmekte midir?

Gereç-Yöntem

Evren ve Örneklem

Kesitsel ve tanımlayıcı tipteki araştırmanın evrenini Batı Karadeniz Bölgesi'nde bir fakültenin hemşirelik bölümünde 2021-2022 bahar döneminde öğrenim gören 750 öğrenci oluşturmuştur. Araştırmaya, hemşirelik bölümü öğrencisi olan ve araştırmaya katılıma gönüllü olan öğrenciler dahil edilmiştir. Yabancı uyruklu olup hazırlık sınıfında Türkçe dil eğitimi alan ve araştırmaya katılıma gönüllü olmayanlar araştırmaya dahil edilmemiştir. Araştırma, 590 öğrenci ile tamamlanmıştır. Araştırmaya katılım %78.6'dır. Post-hoc olarak araştırmanın gücü 0.99 olarak saptanmıştır.

Verilerin Toplanması:

Araştırmanın verileri; Mayıs-Haziran 2022 tarihlerinde toplanmıştır. Araştırmacılar tarafından öğrencilere araştırmanın amacı açıklanmış, araştırmaya katılıp katılmama konusunda tamamen özgür oldukları, araştırmaya katıldıktan sonra eğer devam etmek istemezlerse anketi yanıtlamayı yarıda bırakabilecekleri söylenmiştir. Veriler araştırmaya katılmayı kabul eden öğrencilerin onamı ile araştırmacılar tarafından sınıf ortamında çevrimiçi olarak toplanmıştır. Formların yanıtlanması ortalama 15-20 dk. sürmüştür.

Veri Toplama Araçları

Tanımlayıcı Bilgi Formu: Form katılımcıların sosyo-demografik özelliklerine (cinsiyet, sınıf düzeyi, medeni durum vb.) ilişkin toplam 11 sorudan oluşmuştur.

Cinsel Mitler Ölçeği (CMÖ): Gölbaşı ve arkadaşları tarafından üniversite öğrencilerinin cinsel mitlere olan inançlarını belirlemek amacıyla geliştirilen ölçek 28 maddeden oluşmakta ve beşli likert tiptedir. Ölçeğin sekiz alt boyutu bulunmaktadır. Bu alt boyutlar; cinsel yönelim, toplumsal cinsiyet, yaş ve cinsiyet, cinsel davranış, mastürbasyon, cinsel şiddet, cinsel ilişki ve cinsel memnuniyeti içermektedir. Ölçekten alınabilecek puan minimum 28, maksimum 140 puandır.

Ölçekten alınan puanın artması cinsel mitlerin de fazla olduğunu göstermektedir (Golbası ve ark., 2016). Ölçeğin Cronbach alfası 0.91 olup, yürütülen araştırmada 0.94 olarak belirlenmiştir.

Evlilik Dışı Cinsel Yakınlığa Yönelik Tutum Ölçeği (EDCYTÖ): Yıldray ve arkadaşları tarafından bireylerin evli olmadan kurulacak cinsel yakınlığa gösterdiği tutumları belirlemek amacıyla geliştirilen ölçek 26 madde ve tek boyuttan oluşmakta ve beşli likert tiptedir. Ölçekten alınabilecek puan 26-130 arasında değişmektedir. Alınan yüksek puan kişinin evlilik dışı cinsel yakınlık ile ilişkili tutumunun olumlu olduğunu göstermektedir (Yıldray, Kılıç, Aydın, Akdemir ve Sağlam, 2019). Ölçeğin Cronbach alfası 0.94 olup, yürütülen araştırmada 0.92 olarak belirlenmiştir.

Kadına İlişkin Namus Anlayışı Tutum Ölçeği (KINATÖ): Gürsoy ve Arslan'ın 18-24 yaş grubu gençlerin kadına ilişkin "namus" ile ilgili tutumlarını ölçebilmek için geliştirdiği ölçek, beşli likert tipte olup, üç alt boyutu bulunmaktadır (Gürsoy ve Arslan Özkan, 2011). Ölçekte bu boyutlar; geleneksel namus anlayışı, eşitlikçi yaklaşım ve evlilik öncesi cinsellik/ namus anlayışı olarak yer almaktadır. Ölçekten alınabilecek en düşük puan 25, en yüksek puan ise 125'tir. Puanın yükselmesi namus anlayışında eşitlikten yana, azalması geleneksel yaklaşımın benimsendiğini göstermektedir (Gürsoy ve Arslan Özkan, 2011). Ölçeğin Cronbach alfası 0.93 olup, yürütülen araştırmada benzer şekilde 0.93 olarak saptanmıştır.

Verilerin Analizi

Verilerin analizi SPSS.20 programı kullanılarak yapılmıştır. Verilerin normal dağılıma uygunluğu çarpıklık ve basıklık değerleri kullanılarak değerlendirilmiştir. Test edilen değişkenlerin çarpıklık ve basıklık değerleri <-1,5;1,5> aralığını aşmamıştır. Verilerin analizi için tanımlayıcı istatistiksel yöntemler, One Way Anova ve bağımsız örnekleme t testi ve post-hoc test olarak Bonferroni testi kullanılmıştır. Sonuçlar, anlamlılık p<0.05 düzeyinde değerlendirilmiştir.

Araştırmanın Etik Yönü

Araştırma Helsinki Deklarasyon ilkelerine uygun olarak yürütülmüştür. Araştırmanın uygulanması için Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimlerde İnsan Araştırmaları Etik Kurulu'ndan etik kurul izni (protokol no: 2022/108) ve araştırmanın gerçekleştirildiği kurumdan yazılı izin alınmıştır. Katılımcılardan aydınlatılmış onam ve araştırmada kullanılan ölçekler için de yazarlardan izin alınmıştır.

Bulgular

Öğrencilerin yaş ortalamasının 20.66±1.47 yıl olduğu (range: 18-28), %81.4'ünün kadın, %18.6'sının erkek, %99.3'ünün bekar ve %28'inin 2.sınıfta öğrenim gördüğü belirlenmiştir. Öğrenciler annelerinin %79.2'sinin ve babalarının %53.2'sinin ilköğretim mezunu olduğunu bildirmiştir. Katılımcı grubun %29.7'si Karadeniz Bölgesi'nde büyümüştür.

Öğrencilerin cinsellik konusunda bilgi kaynaklarının en fazla internet (%31.6) ve arkadaşları (%25.4) olduğu, cinsellik ile ilgili konuların daha sıklıkla arkadaş çevresi ile konuşulduğu (%57.6) saptanmıştır. Öğrencilerin %13.6'sı cinsel deneyime sahip olduğunu ve %7.5'i aktif bir cinsel yaşamı olduğunu ifade etmiştir (Tablo 1).

Katılımcıların CMÖ, EDCYYTÖ ve KİNATÖ ölçek puan ortalamaları Tablo 2'de gösterilmiştir. CMÖ puan ortalaması 56.71±19.76, EDCYYTÖ puan ortalaması 70.45±18.64 ve KİNATÖ puan ortalaması 101.98±18.07 olarak saptanmıştır (Tablo 2).

Öğrencilerin tanımlayıcı özelliklerine göre ölçek puan ortalamalarının karşılaştırılmasına Tablo 3'te yer verilmiştir. Öğrencilerin CMÖ puan ortalaması ile cinsiyet (p=0.001), sınıf düzeyi (p=0.010), anne eğitim düzeyi (p=0.030), baba eğitim düzeyi (p=0.049), yaşanılan coğrafi bölge (p=0.001), cinsellik konusunda sağlık personelinin bilgi alma (p=0.030), cinsellik konularını konuşma (p=0.030) ve aktif cinsel yaşamı olma (p=0.023) durumu arasındaki fark anlamlı bulunmuştur. Erkek öğrencilerin kadınlara göre cinsel mit puan ortalamaları daha yüksek belirlenmiştir (p=0.001). Sınıf düzeyi (p=0.010), anne eğitim düzeyi (p=0.030) ve baba eğitim düzeyi (p=0.049) yükseldikçe öğrencilerin cinsel mit puan ortalamalarının azaldığı görülmüştür. Coğrafi bölge yönünden incelendiğinde, Doğu Bölgesinde yaşayan öğrencilerin cinsel mit puan ortalamalarının Batı, Merkez ve Güneyde yaşamış olanlara göre daha yüksek olduğu saptanmıştır (p=0.001). Cinsellik konusunda sağlık personelinin bilgi alanların olmayanlara göre (p=0.030) ve bu konuları hiç konuşmamaya göre sağlık personeli ile konuşan öğrencilerin cinsel mit puan ortalamalarının daha düşük olduğu belirlenmiştir (p=0.030). Aktif cinsel yaşamı olan öğrencilerin olmayanlara göre cinsel mit puan ortalamaları da daha düşük bulunmuştur (p=0.030), (Tablo 3).

Tablo 1. Öğrencilerin tanımlayıcı özellikleri (n: 590)

Özellik	n	%
Yaş (ort±ss)	20.66±1.47	min:18-mak:28
Cinsiyet		
Kadın	480	81.4
Erkek	110	18.6
Medeni durum		
Bekar	586	99.3
Evli	4	0.7
Sınıf		
1	148	25.1
2	165	28.0
3	135	22.8
4	142	24.1
Anne eğitim düzeyi		
İlkokul	323	54.8
Ortaokul	144	24.4
Lise ve üzeri	123	20.8
Baba eğitim düzeyi		
İlkokul	154	26.1
Ortaokul	160	27.1
Lise ve üzeri	276	46.8
Doğup büyüdüğü bölge		
Batı	157	26.6
Merkez	140	23.7
Doğu	76	12.9
Kuzey	175	29.7
Güney	42	7.1
Cinsellik konularında bilgi kaynağı*		
Aile	224	14.1
Arkadaş	404	25.4
İnternet	501	31.6
Kitap	230	14.5
Sağlık personeli	228	14.4
Cinsellik ile ilgili konuların kiminle konuşulduğu		
Hiç kimse	146	24.8
Arkadaş-Aile	340	57.6
Sağlık personeli	104	17.6
Cinsel deneyim yaşama		
Evet	80	13.6
Hayır	510	86.4
Aktif cinsel yaşam		
Evet	44	7.5
Hayır	546	92.5

* Katılımcılar birden fazla cevap verdiği için n katlanmıştır

Katılımcı grubun EDCYYTÖ puan ortalaması ile cinsiyet (p=0.001), sınıf düzeyi (p=0.001), cinsellik konusunda sağlık personelinin bilgi alma (p=0.030), cinsellik konularını konuşma (p=0.001), cinsel deneyim yaşama (p=0.001) ve aktif cinsel yaşama (p=0.001) durumu arasındaki fark anlamlı bulunmuştur. Erkek öğrencilerin kadın öğrencilere kıyasla evlilik dışı cinsel yakınlığa tutumlarının daha olumlu olduğu görülmüştür (p=0.001).

Tablo 2. CMÖ, EDCYYTÖ ve KİNATÖ puan ortalamalarının dağılımı

Ölçekler ve Alt Boyutları	Ortalama	SS	Öğrencilerin aldığı puan Min-maks	Ölçekten alınabilecek puan Min-maks
Cinsel yönelim	14.13	5.63	5-25	5-25
Toplumsal cinsiyet	10.19	4.96	6-30	6-30
Yaş ve cinsiyet	7.54	3.56	4-20	4-20
Cinsel davranış	4.76	2.56	3-15	3-15
Mastürbasyon	4.71	2.29	2-10	2-10
Cinsel şiddet	6.37	3.14	4-20	4-20
Cinsel ilişki	4.59	2.11	2-10	2-10
Cinsel memnuniyet	4.37	1.93	2-10	2-10
CMÖ Toplam	56.71	19.76	28-138	28-140
EDCYYTÖ Toplam	70.45	18.64	26-123	26-130
Geleneksel namus anlayışı	38.61	7.44	11-45	9-45
Eşitlikçi yaklaşım	45.02	9.63	11-55	11-55
Evlilik öncesi cinsellik/ namus anlayışı	18.34	4.96	5-25	5-25
KİNATÖ Toplam	101.98	18.07	48-125	25-125

CMÖ: Cinsel Mitler Ölçeği, EDCYYTÖ: Evlilik Dışı Cinsel Yakınlığa Yönelik Tutum Ölçeği, KİNATÖ: Kadına İlişkin Namus Anlayışı Tutum Ölçeği

Sınıf düzeyi yükseldikçe öğrencilerin evlilik dışı cinsel yakınlığa tutumlarının daha olumlu olduğu belirlenmiştir ($p=0.001$). Cinsellik konusunda sağlık personelinin bilgi alanlarına almayanlara göre ($p=0.030$), cinsellik konularını sağlık personeli ve arkadaşları ile konuşanların, hiç kimse ile konuşmayanlara göre ($p=0.001$), cinsel deneyim yaşayanların, yaşamayanlara göre ($p=0.001$) ve aktif cinsel hayatı olan öğrencilerin, olmayanlara göre evlilik dışı cinsel yakınlığa ilişkin daha olumlu tutuma sahip oldukları saptanmıştır ($p=0.001$) (Tablo 3).

Öğrencilerin KİNATÖ puan ortalaması ile cinsiyet ($p=0.001$), coğrafi bölge ($p=0.001$), cinsellik konusunda sağlık personelinin bilgi alma ($p=0.003$), cinsellik konularını konuşma ($p=0.048$), cinsel deneyim yaşama ($p=0.001$) ve aktif cinsel yaşam durumu ($p=0.001$) arasında farkın anlamlı olduğu görülmüştür. Namus ile ilgili kadın öğrenciler erkek öğrencilere göre eşitlikten yana tutuma sahiptir ($p=0.001$). Doğu Bölgesi'nde yaşayan öğrencilerin Batı, Merkez ve Güneyde yaşamış olanlara göre namus anlayışında geleneksel bir tutuma sahip olduğu görülmüştür ($p=0.001$). Cinsellik konusunda sağlık personelinin bilgi alanlarına göre ($p=0.003$) ve cinsellik ile ilgili konuları sağlık personeli ile konuşanların hiç kimse ile konuşmayanlara göre ($p=0.048$), cinsel deneyim yaşayanların yaşamayanlara göre ($p=0.001$) ve aktif cinsel yaşamı olan öğrencilerin olmayanlara göre ($p=0.001$) namus anlayışında eşitlikten yana tutum sergilediği saptanmıştır (Tablo 3).

Araştırmada yer alan öğrencilerin CMÖ puan ortalaması cinsel deneyim yaşama ($p=0.146$), EDCYYTÖ puan ortalaması ile anne eğitim düzeyi ($p=0.309$), baba eğitim düzeyi ($p=0.055$) ve coğrafi bölge arasında ($p=0.655$), KİNATÖ puan ortalaması ile öğrenim görülen sınıf ($p=0.225$), anne eğitim ($p=0.535$) ve baba eğitim ($p=0.221$) düzeyi arasında fark olmadığı belirlenmiştir (Tablo 3).

Tartışma

Hemşirelerin, insanın cinsel yönünü göz ardı etmeden bütüncül bakım verebilmeleri ve topluma cinsellik ile ilgili konularda danışmanlık yapabilmeleri için öncelikle kendilerini tanımaları ve yanlış inançlarının farkında olmaları gerekir. Araştırmada hemşirelik öğrencilerinin CMÖ puan ortalaması 56.71 ± 19.76 ve orta düzeyde olduğu saptanmıştır. Yürütülen araştırma ile benzerlik gösteren araştırma bulgularının yanı sıra (Martyniuk ve ark., 2015; Örüklü ve ark., 2021) cinsel mitlere inanma düzeylerinin daha yüksek olduğunu gösteren araştırma sonuçları da mevcuttur (Akalin ve Ozkan, 2021; Eren ve Özcan, 2022; Sarpkaya Güder ve Tekbaş, 2022). Yılmaz ve Karataş (2018) öğrenci hemşirelerin yaşadıkları toplumda cinselliği tabu olarak gördüklerini, cinsel mitlerin ne anlama geldiğini açıklamakta zorlandıklarını ve yalnızca erkeklerin mastürbasyon yapabileceklerini düşündüklerini saptamıştır. Bunun yanı sıra Koc ve Kartal (2021) cinselliğe ilişkin bireysel tutumların cinsel mitler üzerinde etkili olduğunu vurgulamıştır. Araştırma bulgularındaki farklılık öğrencilerin bireysel değerleri, farklı sosyodemografik özellikler, cinsellikle ilgili bilgi düzeyleri ile ilişkili

Tablo 3. Öğrencilerin tanımlayıcı özelliklerine göre CMÖ, EDCYYTÖ ve KİNATÖ puan ortalamalarının karşılaştırılması

Faktörler/Özellik	CMÖ	EDCYYTÖ	KİNATÖ
Cinsiyet			
Kadın	53.42±17.55	68.40±18.14	104.69±16.82
Erkek	71.03±22.40	79.40±18.21	90.17±18.66
t	-7.717	-5.732	7.995
p	0.001	0.001	0.001
Sınıf			
1	59.91±17.07	65.72±18.61	101.61±17.59
2	58.16±19.00	68.09±18.24	101.64±17.41
3	55.79±23.29	73.50±18.05	100.12±19.06
4	52.55±19.00	75.24±18.19	104.52±18.27
F	3.839	8.716	1.456
p	0.010	0.001	0.225
Fark	1-4	1-3, 1-4, 2-4	
Anne eğitim düzeyi			
İlkokul	58.57±19.23	69.91±18.93	101.42±18.18
Ortaokul	55.33±20.47	69.73±18.26	103.43±16.70
Lise ve üzeri	53.42±19.89	72.74±18.26	101.77±19.33
F	3.524	1.176	0.626
p	0.030	0.309	0.535
Fark	1-3		
Baba eğitim düzeyi			
İlkokul	60.05±19.61	67.66±18.64	99.85±18.57
Ortaokul	55.18±19.11	70.22±18.05	103.11±18.03
Lise ve üzeri	55.73±20.07	72.15±18.84	102.51±17.77
F	3.036	2.908	1.511
p	0.049	0.055	0.221
Fark	1-3		
Coğrafi Bölge			
Batı (1)	57.76±19.28	69.91±18.72	103.35±17.40
Merkez (2)	56.30±18.17	71.49±20.04	103.84±17.95
Doğu (3)	64.86±23.60	72.44±17.45	92.89±19.74
Kuzey (4)	53.97±18.63	69.90±18.67	104.01±16.40
Güney (5)	62.00±19.62	67.78±15.41	98.69±19.77
F	5.375	0.611	6.536
p	0.001	0.655	0.001
Fark	1-3, 2-3, 3-4		1-3, 2-3, 3-4
Cinsellik konusunda sağlık personelinden bilgi alma			
Alan	54.48±19.89	72.6±18.14	104.76±17.31
Almayan	58.11±19.58	69.13±18.84	100.23±18.34
t	-2,177	2,181	2,983
p	0.030	0.030	0.003
Cinsellik knularını konuşma			
Hiç kimse ile konuşmayan	60.10±20.99	60.54±16.57	98.90±17.98
Aile-arkadaş ile konuşan	56.13±19.29	73.01±17.89	102.68±17.86
Sağlık personeli ile konuşan	53.82±19.04	76.02±18.81	104.00±18.51
F	3.437	31.407	3.052
p	0.033	0.001	0.048
Fark	1-3	1-2, 1-3	1-3
Cinsel deneyim yaşama			
Evet	53.72±22.57	93.57±14.48	108.28±18.06
Hayır	57.18±19.27	66.83±16.50	100.99±17.89
t	-1.455	13.688	3.384
p	0.146	0.001	0.001
Aktif cinsel yaşam			
Evet	50.20±23.65	94.68±18.43	111.72±16.29
Hayır	57.23±19.35	68.50±17.24	101.19±17.99
t	-2.278	9.633	4.089
p	0.023	0.001	0.001

CMÖ: Cinsel Mitler Ölçeği, EDCYYTÖ: Evlilik Dışı Cinsel Yakınlığa Yönelik Tutum Ölçeği, KİNATÖ: Kadına İlişkin Namus Anlayışı Tutum Ölçeği

olabilir. Araştırmada sınıf düzeyi arttıkça öğrencilerin cinsel mitlere inanma düzeylerinin azaldığı ve dördüncü sınıflarda birinci sınıflara göre cinsel mit puan ortalamalarının daha düşük olduğu görülmüştür. Yılmaz ve arkadaşları (2020) tarafından yapılan araştırmada da benzer olarak son sınıfta öğrenim gören öğrencilerin cinsel mit puanlarının daha düşük olduğu saptanmıştır. Ancak Güdül ve arkadaşlarının (2020) araştırmasında birinci sınıf öğrencilerinin cinsel mitlere inanma düzeyi dördüncü sınıf öğrencilerine göre daha düşük bulunmuştur (Güdül ve ark., 2020). Bu durum araştırmaya katılan öğrencilerin eğitim müfredatlarında bu konulara ilişkin verilen seçmeli dersler ve dönemleri ile ilişkili olabilir. Araştırmanın yapıldığı kurumda öğrenciler seçmeli ders olarak üçüncü sınıfta cinsel sağlık dersi alabilmektedir. Bu nedenle sınıf düzeyi arttıkça öğrencilerinin cinsel mitlere inanma düzeyinin düşük olmasının müfredatlarında bu konulara daha fazla yer verilmesi, eleştirel bakış açısı kazanmaları ile ilişkili olabileceği düşünülmüştür.

Literatürde cinsel mitlere inanmanın cinsiyete göre farklılaştığı ve erkeklerde kadınlara göre daha fazla olduğu görülmektedir (Güdül ve ark., 2020; Karasu ve Sohbet, 2019; Örüklü ve ark., 2021). Araştırmada erkek öğrencilerin cinsel mit puan ortalamaları kız öğrencilerden daha yüksek bulunmuştur. Bu sonuç literatürle uyumlu olup, ataerki toplumlarda erkeklerin daha aktif yetiştirilirken, kızlar daha fazla baskı ve koruma altında yetiştirilmesi böylece kadının kimliğine ve cinselliğine ilişkin yanlış ve olumsuz inançlar pekiştirilmesi ile ilişkili olabilir (Ozansoy Tunçdemir, 2022).

Araştırmada, anne eğitim düzeyi yüksek olan (lise ve üzeri) öğrencilerde cinsel mitlere inanma daha düşüktür. Önceki araştırmalarda da aile eğitim düzeyi arttıkça cinsel mitlere inanmanın azaldığı belirlenmiştir (Aker ve ark., 2019; Güdül ve ark., 2020). Bu durum sosyokültürel gelişmişlikle ilişkilendirilebilir. Sosyokültürel gelişmişliği fazla olan toplumların daha olumlu bir cinsel tutuma sahip oldukları bildirilmektedir (İrmak Vural ve Körpe, 2018; Martyniuk ve ark., 2015). Cinsel mitlerin, gelenekler ve çevre tarafından şekillendirildiği vurgulanmaktadır (Örüklü ve ark., 2021). Araştırmada Doğu Bölgesinde büyümüş öğrencilerde cinsel mitlerin diğer bölgelerde yaşamış olanlara göre daha fazla olduğu saptanmıştır. Bir başka araştırmada ise ergenlik öncesinde daha küçük yerleşim yerinde yaşayan (köy, ilçe) öğrencilerin cinsel mitlere inanma

düzeylerinin daha fazla olduğu gösterilmiştir (Yılmaz ve ark., 2020). Bu durum gelenekselliğin, toplumsal baskının daha fazla olduğu ve eğitim seviyesinin daha düşük olduğu toplumların cinselliğe ilişkin olumsuz tutumları ile ilişkili olabilir.

Yetişkin bireylerin cinsel mitlere olan inançları cinsellik hakkında doğru bilgiye sahip olmalarıyla doğru orantılıdır. Bu nedenle doğru bir bilgi kaynağına sahip olunması cinsellikle ilgili tutumda önemli bir faktördür. Teknolojinin gelişmesi ve kolay ulaşılabilir olması nedeniyle bireyler bilgi almak için dijital platformları kullanmaktadır. Büyük bir kısmı güvensiz kaynaklardan oluşan bu platformlar, bireylerin cinsel mitlere olan inançlarını artırabilmektedir (Martyniuk ve ark., 2015). Yapılan pek çok araştırmada öğrencilerin cinsellikle ilgili bilgi kaynaklarına ulaşmada internet ve arkadaş çevresini tercih ettikleri gösterilmektedir (Çıtak, 2021; Yılmaz ve ark., 2020). Bu araştırmada da buna benzer sonuçlar ortaya konmuştur. Bir üniversitenin dördüncü sınıf hemşirelik bölümü öğrencileriyle yapılan araştırmada öğrenciler, toplumda cinsellik hakkında konuşmanın yasak olduğunu ve cinselliğin anne babayla bile konuşulamayacak bir konu olduğunu ifade etmişlerdir (Yılmaz ve Karataş, 2018). Yapılan araştırmalar cinsellik konusunda doğru bilgi kaynağının sağlık personelleri olduğunu vurgulamaktadır (KONDA, 2020; Yücesan ve Ayaz Alkaya, 2018). Araştırmada cinsellik konusunda sağlık personelinden bilgi alan ve bu konuyu sağlık personeli ile konuşan öğrencilerin cinsel mit puan ortalamalarının daha düşük olması bu bulguyu desteklemektedir. Bunun yanı sıra araştırmada aktif cinsel yaşamı olan öğrencilerin cinsel mitlere inanışlarının daha düşük olduğu saptanmıştır. Bu durum evlilik dışı cinsel ilişkiye olumlu bir tutum, deneyim edindikçe cinsellik konusunun tabu olarak görülmemesi ile ilişkili olabilir. Hemşirelerle yapılan bir araştırmada evlilik öncesi cinsel deneyimi olmayan hemşirelerin cinsel mitlerinin daha fazla olduğu gösterilmiştir (Beydağ ve Karabulutlu, 2021). Süt ve arkadaşları (2015) tarafından hemşirelik öğrencileri ile yapılan araştırmada da olumlu cinsel tutum sergilenmesinde cinsel partner varlığının önem bir faktör olduğu ortaya konmuştur.

Araştırmada hemşirelik öğrencilerinin EDCYYTÖ puan ortalamalarının 70.45 ± 18.64 olduğu saptanmıştır. Buna göre öğrencilerin evlilik dışı cinsel yakınlığa ilişkin orta düzeyde olumlu tutuma sahip olduğu söylenebilir. Araştırmada erkek öğrencilerin, kız öğrencilere göre evlilik dışı cinsel

yakınlığa ilişkin daha olumlu tutum sergiledikleri saptanmıştır. Yıldırım ve arkadaşları (2019) evlilik dışı cinsel yakınlığa yönelik tutum ölçeğinin geçerlik güvenirlik çalışmasında da benzer olarak erkek öğrencilerin evlilik dışı cinsel yakınlığa yönelik tutum düzeylerinin daha olumlu olduğunu bildirmişlerdir. Araştırma sonucu Etiyopya'da (Akibu ve ark., 2017; Arega ve ark., 2019), İran'da (Mahmoodi ve ark., 2020), Türkiye'de (Çiçek ve ark., 2022; Eren ve Özcan, 2022), Çin'de (Blair ve Scott, 2019) yapılan pek çok araştırma ile benzerdir. Kadınların bekaretini kaybetmesi olumsuz bir durum olarak görülürken, erkekler ise tam tersi bununla övünebilmektedir (Çiçek ve ark., 2022; Eşsizoglu ve ark., 2011; Yılmaz ve Karataş, 2018). Gürsoy ve Arslan Özkan (2014) tarafından, üniversite öğrencileri ile yapılan bir araştırmada, öğrencilerin büyük bir kısmının evlilik öncesi kadının flört etmesine karşı değilken, evlilik öncesi cinsel birlikteliğe karşı oldukları saptanmıştır. Bu sonuç, toplumsal cinsiyet rolleri ve yaşanan toplumda erkeklerin kadınlara oranla cinsellik konusunda daha rahat olmalarının sonucu ile ilişkili olabilir. Araştırmada öğrencilerin büyük bir çoğunluğunun cinsel deneyim yaşamadıkları ve aktif bir cinsel yaşamlarının olmadığı belirlenmiştir. Türkiye'de hemşirelik öğrencileriyle yapılan diğer araştırmalarda da benzer sonuçlar ortaya konmuştur (Aşci ve ark., 2018; Çiçek ve ark., 2022; Eşsizoglu ve ark., 2011). İran'da yapılan benzer bir araştırmada da evlilik dışı cinsel ilişki yaygınlığı %16.2 iken (Mahmoodi ve ark., 2020), Etiyopya da %22.5 bulunmuştur (Arega ve ark., 2019). Bu durum dini inanç ve toplumsal yapının cinsel tutumlar üzerinde etkili olduğunu göstermektedir (Arega ve ark., 2019). Bununla birlikte mevcut araştırmada son sınıfta öğrenim gören öğrencilerin evlilik dışı cinsel yakınlığa daha olumlu baktıkları belirlenmiştir. Bu durum öğrencilerin cinsel sağlığa ilişkin dersler alması ve üniversite ortamında farklı kültürlerle etkileşimde olmaları ile daha eşitlikçi bir tutum edinmeleri ile ilişkili olabilir.

Araştırmamızda cinsellik konularını hiç kimse ile konuşmayan öğrencilerin evlilik dışı yakınlığa yönelik daha geleneksel yaklaşım sergiledikleri belirlenmiştir. Yılmaz ve Karataş (2018) tarafından yapılan araştırmada da cinsel mite sahip olan öğrencilerin cinsellik konularının kimse ile konuşulmaması gerektiğini düşündükleri gösterilmiştir. Araştırmada cinsel deneyim yaşayan ve aktif cinsel yaşamı olan öğrencilerin evlilik dışı cinsel yakınlığa ilişkin daha eşitlikçi bir tutuma sahip oldukları görülmüştür. Bu durum duygusal bir

ilişkide cinselliğinde yer alması gerektiği düşüncesi, sevgi ve haz arayışı ilişkili olabilir (Akter Hossen ve Quddus, 2021; Arega ve ark., 2019). Etiyopya'da yapılan bir araştırmada evlilik öncesi cinsel ilişkiyi yordayan faktörler arasında partner varlığı gösterilmiştir. Aynı araştırmada cinselliğe başlama nedeni %48 oranda aşk ve %22 oranda cinsel istek olduğu belirtilmiştir (Arega ve ark., 2019). Bangladeş'te üniversite öğrencileri arasında evlilik öncesi cinselliğin yaygınlığı ve belirleyicilerini değerlendiren araştırmada ise evlilik öncesi ilişkinin temel amacının haz aramak olduğu gösterilmiştir (Akter Hossen ve Quddus, 2021).

Namus kavramı tarihsel süreç boyunca ataerkil değerlerle yakın ilişki içinde olmuştur. Geleneksel yapı içerisinde namus kadının bedeninin ve cinselliğinin denetlemesinde önemli bir araç olmuştur (Topcu ve Baş, 2018). Bu araştırmada öğrencilerin KİNATÖ puan ortalaması 101.98±18.07 olup, namus anlayışlarının daha eşitlikten yana olduğu saptanmıştır. Buna benzer sonuçlar Aktaş ve Polat Külcü (2020), Er Güneri ve Şen (2018) tarafından yapılan araştırmalarda da ortaya konmuştur. Bu durum hemşirelik eğitiminin toplumsal cinsiyet rollerine yönelik öğrencilere daha eşitlikçi bir bakış açısı kazandırdığını düşündürebilir. Araştırmada erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre daha geleneksel bir namus anlayışına sahip oldukları görülmüştür. Yapılan diğer araştırmalarda da buna benzer sonuçlar ortaya konmaktadır (Aktaş ve Polat Külcü, 2020; Topcu ve Baş, 2018). Bu durumun kadınların erkeklere göre toplumsal cinsiyet rollerine duyarlılıklarının daha fazla olması ile ilişkili olabileceği düşünülmüştür.

Bireylerin doğduğu ortamdaki toplum yapısı, kadın ve erkeğin toplumsal cinsiyet bağlamında yetişmesini sağlar. Kentleşme ile kadınların eğitim alma, sosyal hayata ve iş yaşamına katılımında, örf ve adetlerde değişim görülmektedir. Bu bağlamda kadına ilişkin namus anlayışlarında da coğrafi farklılıklar ortaya çıkabilir. Araştırmada Doğu ve Güney Bölgelerinde yaşayan öğrencilerin kadına ilişkin namus anlayışlarının daha geleneksel olduğu saptanmıştır. Yapılan diğer araştırmalarda da kent bölgesinde yaşayan öğrencilerin namus anlayışlarının daha eşitlikçi olduğu gösterilmiştir (Er Güneri ve Şen, 2018; Kızıllırmak ve Çakıcı, 2021).

Araştırmada cinsellik konusunda bilgi kaynağı sağlık çalışanları olan ve cinsellik konularını sağlık personeli ile konuşan öğrencilerin namusa ilişkin daha eşitlikçi bir tutuma sahip oldukları saptanmıştır. Bu durum cinsellik ile ilgili konuların

uzman sağlık profesyonellerinden elde edilmesinin ne kadar önemli olduğunu göstermektedir. Araştırmada cinsel deneyim yaşayan ve aktif cinsel yaşamı olan öğrencilerin namus anlayışlarının daha eşitlikçi yönde olduğu görülmüştür. Yapılan bir araştırmada cinsel partneri olan öğrencilerin cinsel mitlere daha az inandığı gösterilmiştir (Aşçı ve ark., 2018). Kızılırmak ve Çakıcı (2021) tarafından yapılan araştırmada da evlilik öncesi cinsel yakınlığa olumsuz yaklaşan öğrencilerin, namus anlayışı ile ilgili geleneksel ve ayrımcı eğilim gösterdiği belirtilmiştir. Bu sonuç öğrencilerin namus anlayışına yönelik tutumlarında cinsellik ve bekaretin önemli bir etken olduğunu düşüncülerinden kaynaklanabilir. Diğer araştırmalardan (Gürsoy ve Arslan Özkan, 2014; Kızılırmak ve Çakıcı, 2021) farklı olarak bu araştırmada, anne-baba eğitim düzeyi öğrencilerin namus anlayışına yönelik tutumlarında etkili olmamıştır. Bu sonuç namus ile ilgili tutumların ebeveyn eğitim durumundan çok bireysel özellikler, etkileşimde bulunan sosyal çevre ile ilişkili olabileceğini düşündürmüştür.

Sonuç ve Öneriler

Hemşirelik öğrencilerinin cinsel mitlere orta düzeyde inandıkları, evlilik dışı cinsel yakınlığa ilişkin orta düzeyde olumlu tutuma sahip oldukları ve kadına ilişkin namus anlayışlarının daha eşitlikçi olduğu saptanmıştır. Cinsel mitlere inanma, evlilik dışı cinsel yakınlığa ilişkin tutum ve kadına ilişkin namus anlayışını etkileyen temel faktörler cinsiyet, cinsel konulara yönelik sağlık personelinin bilgi alma, cinsel yaşam ile ilgili konuları konuşma ve aktif cinsel yaşamın varlığı olmakla birlikte sosyodemografik ve kültürel faktörler de etkili olmaktadır.

Bu sonuçlar doğrultusunda cinsel sağlık eğitiminin ailede başlanarak okullarda yaygınlaştırılması gereklidir. Öğrenci hemşirelerin kendi yanlış inançlarının farkında olmaları, topluma cinsel yaşam ve cinsel sağlık konularında danışmanlık verebilmeleri için hemşirelik müfredatına bu konulara yönelik seçmeli dersler eklenmeli ve ilave eğitimler ile öğrencilerin bu alanda güçlendirilmeleri sağlanmalıdır. Cinsel sağlık danışmanlığında daha başarılı sonuçlara ulaşmak için sosyodemografik ve kültürel faktörler göz önünde bulundurulmalıdır.

Teşekkür

Araştırmaya katılan öğrencilere teşekkür ederiz.

Araştırmanın Etik Yönü/ Ethics Committee

Approval: Bolu Abant İzzet Baysal Üniversitesi Sosyal Bilimlerde İnsan Araştırmaları Etik Kurulu (tarih: 06.04.2022 ve sayı: 2022/108).

Hakem/Peer-review: Dış hakem değerlendirmesi.

Yazar Katkısı/Author Contributions: Fikir/kavram: NÇB; Tasarım: NÇB, MB; Kaynak tarama: MB; Makalenin yazımı: NÇB, MB; Eleştirel inceleme: NÇB, MB.

Çıkar çatışması/Conflict of interest: Araştırmada herhangi bir çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Finansal Destek/Financial Disclosure: Çalışma için herhangi bir finansal destek alınmamıştır.

Çalışma Literatüre Ne Kattı?

- Öğrencilerin cinsellik konusunda temel bilgi kaynaklarının internet olduğu ve cinsellikle ilgili konuların daha sıklıkla arkadaş-aile çevresi ile konuşulduğu saptanmıştır.
- Hemşirelik öğrencilerinin cinsel mitler, evlilik dışı cinsel yakınlık ve kadına ilişkin namus anlayışı tutumunda demografik ve sosyo-kültürel faktörlerin etkili olabileceği belirlenmiştir.
- Hemşirelik eğitimi müfredatlarında cinsel sağlık eğitimlerine yer verilmeli ve demografik ve sosyo-kültürel faktörler göz önüne alınarak cinsel eğitim programları yaygınlaştırılmalıdır.

Kaynaklar

- Akalin A, Ozkan B. (2021). Sexual myths and attitudes regarding sexuality of nursing students: A mixed method study. *Perspectives in Psychiatric Care*, 57(3), 1497–1504. <https://doi.org/10.1111/ppc.12717>
- Aker S, Şahin MK, Uğuz, G. (2019). Sexual myth beliefs and associated factors in university students. *Turkish Journal of Family Medicine and Primary Care*, 13(4), 472–480.
- Akibu M, Gebresellasi F, Zekarias F, Tsegaye W. (2017). Premarital sexual practice and its predictors among university students: Institution based cross sectional study. *Pan African Medical Journal*, 28(234), 1–11. <https://doi.org/10.11604/pamj.2015.20.209.4525>
- Aksöyek A, Canatar T. (2015). Sexuality and sexual education. *Turkish Journal of Family Medicine & Primary Care*, 9(2), 54–58. <https://doi.org/10.21763/tjfm.610826>
- Aktaş D, Polat Külcü D. (2020). Hemşirelik öğrencilerinin toplumsal cinsiyet rolleri ile kadına ilişkin namus algıları arasındaki ilişki. *Türkiye Klinikleri Journal of Medical Ethics-Law and History*, 28(1),1-9. <https://doi.org/10.5336/mdethic.2019-66250>

- Akter Hossen M, Quddus AHG. (2021). Prevalence and determinants of premarital sex among university students of Bangladesh. *Sexuality and Culture*, 25(1), 255–274. <https://doi.org/10.1007/s12119-020-09768-8>
- Arega WL, Zewale TA, Bogale KA. (2019). Premarital sexual practice and associated factors among high school youths in Debretabor town, South Gondar zone, North West Ethiopia, 2017. *BMC Research Notes*, 12(1), 1–7. <https://doi.org/10.1186/s13104-019-4348-3>
- Aşçı Ö, Gökdemir F, Kanbay Y. (2018). Examination of sexual attitudes of students in a university in Turkey. *International Journal of Health Sciences & Research*, 6(6), 245–253.
- Avcıbay B. (2020). Üniversite öğrencilerinin cinsel mitlere ilişkin inanç ve tutumları. *Mersin Üniversitesi Tıp Fakültesi Lokman Hekim Tıp Tarihi ve Folklorik Tıp Dergisi*, 10(3), 392–403.
- Beydağ KD, Karabulutlu Ö. (2021). Nurses' sexual myth beliefs and affecting factors. *Ordu Üniversitesi Hemşirelik Çalışmaları Dergisi*, 4, 337–348. <https://doi.org/10.38108/ouhcd.913652>
- Bilgin R. (2016). Geleneksel ve modern toplumda kadın bedeni ve cinselliği. *Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 26(1), 219–243. <https://doi.org/10.18069/fusbed.43256>
- Blair SL, Scott CL. (2019). “It started with a kiss”: the initiation of sexual intimacy among young adults in China. *Sexuality and Culture*, 23(4), 1147–1166. <https://doi.org/10.1007/s12119-019-09608-4>
- Brotto LA, Chik HM, Ryder AG, Gorzalka BB, Seal BN. (2005). Acculturation and sexual function in asian women. *Archives of Sexual Behavior*, 34(6), 613–626. <https://doi.org/10.1007/s10508-005-7909-6>
- Çiçek Ö, Bilgiç D, Aluş Tokat M. (2022). Investigation of nursing students perceptions and protective approaches to premarital sexual experience and virginity by gender. *Fenerbahçe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 2(3), 579–590. <https://doi.org/10.56061/fbujohs.1163790>
- Çıtak G. (2021). Adölesanlar ve üreme sağlığı sorunları. *Haliç Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 93–100. <https://doi.org/10.48124/hsagbilder.798730>
- Er Güneri S, Şen S. (2018). Üniversite öğrencilerinin kadına ilişkin namus anlayışı tutumları. *Sürekli Tıp Eğitimi Dergisi*, 27(4), 258–266.
- Eren H, Özcan Ş. (2022). 18 yaş ve üzerindeki erkeklerin yakın ilişkilerinde şiddete ve evlilik dışı cinsel yakınlığa yönelik tutumlarının ve etkileyen faktörlerin belirlenmesi. *Karya Journal of Health Science*, 3(3), 187–192. <https://doi.org/10.52831/kjhs.1122720>
- Eşsizioğlu A, Yasan A, Yildirim EA, Gurgen F, Ozkan M. (2011). Double standard for traditional value of virginity and premarital sexuality in turkey: A university students case. *Women and Health*, 51(2), 136–150. <https://doi.org/10.1080/03630242.2011.553157>
- Ghaffari M, Gharghani ZG, Mehrabi Y, Ramezankhani A, Movahed M. (2016). Premarital sexual intercourse-related individual factors among Iranian adolescents: A qualitative study. *Iranian Red Crescent Medical Journal*, 18(2), e21220. <https://doi.org/10.5812/ircmj.21220>
- Golbası Z, Evcılı F, Eroglu K, Bırcan H. (2016). Sexual myths scale (sms): development, validity and reliability in turkey. *Sexuality and Disability*, 34(1), 75–87. <http://doi.org/10.1007/s11195-016-9430-3>
- Güdü H, Ak Sözer G, Balcı Yangın H. (2020). Hemşirelik öğrencilerinin cinsel mitlere inanma durumları ve etkileyen faktörler. *Ordu Üniversitesi Hemşirelik Çalışmaları Dergisi*, 3(2), 136–145. <https://doi.org/10.38108/ouhcd.743376>
- Gürsoy E, Arslan Özkan H. (2011). Üniversite öğrencilerinde kadına ilişkin “namus” anlayışı tutum ölçeği (KİNATÖ) geçerlilik ve güvenilirlik çalışması. *Sağlık ve Toplum Dergisi*, 3, 28–37.
- Gürsoy E, Arslan Özkan H. (2014). Türkiye’de üniversite öğrencilerinin kadına ilişkin “namus” algısı. *Journal of Psychiatric Nursing*, 5(3), 149–159.
- Hamzaoğlu, M. ve Konuralp, E. (2019). Geleneksel toplumlarda namus olgusu ve namus cinayeti: Türkiye örneği. *İstanbul Üniversitesi Kadın Araştırmaları Dergisi*, 1, 51–65.
- Irmak Vural P, Körpe G. (2018). Üniversite öğrencilerinin kadınlık-erkeklik ve kadına ilişkin namus anlayışı tutumu. *Yaşam Becerileri Psikoloji Dergisi*, 2, 155–166. <https://doi.org/10.31461/ybpd.435462>
- Karasu F, Sohbet R. (2019). Opinions of nursing students' about sexual myths. *Kadın Sağlığı Hemşireliği Dergisi*, 5(2), 29–42.
- Kızıllırmak A, Çakıcı N. (2021). Hemşirelik öğrencilerinin evlilik öncesi cinselliğe karşı tutumları ile kadına yönelik namus anlayışları arasındaki ilişki. *İnönü Üniversitesi Sağlık Hizmetleri Meslek Yüksek Okulu Dergisi*, 9(2), 655–671. <https://doi.org/10.33715/inonusaglik.814435>
- Koc M, Kartal B. (2021). Comparison of Nursing Students' Sexual myths and some attitudes about sexuality. *International Journal of Caring Sciences*, 14(2), 1178–1186.
- KONDA. (2020). Gençlerin cinsel sağlık ve üreme sağlığı araştırması raporu. <https://konda.com.tr/uploads/csus-finalrapor-aralik2020-5d7e0558d767a62fe2958bf467457f0b3e7fb5de2e87d195c3e64007e6cf3aaf.pdf> Erişim Tarihi: 11.05.2023
- Mahmoodi M, Mirzaee M, Jahani Y, McFarland W, Sharifi H. (2020). Age and factors associated with first non-marital sex among Iranian youth. *Sexuality and Culture*, 24(3), 532–542. <https://doi.org/10.1007/s12119-019-09646-y>

- Martyniuk U, Dekker A, Sehner S, Richter-appelt H, Briken P. (2015). Religiosity , sexual myths , sex taboos, and pornography use: A cross-national comparison of Polish and German university students. *Journal of Psychosocial Research on Cyberspace*, 9(2). <https://doi.org/10.5817/CP2015-2-4>
- Örüklü C, Dağcı DG, Çakmak S. (2021). Üniversite öğrencilerinin cinsel mitlere bakış açısı ve ilişkili faktörler. *İstanbul Gelişim Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 13(13), 71–87. <https://doi.org/10.38079/igusabder.845736>
- Ozansoy Tunçdemir N. (2022). Hegemonik erkeklik bağlamında erkeklerin cinsellik ve bekaret hakkındaki düşünceleri ve tutumları. *İmgelem*, 6(10), 307–330. <https://doi.org/10.53791/imgelem.1069942>
- Sarpkaya Güder D, Tekbaş S. (2022). The effect of sexual health course on students' level of belief in sexual myths. *International Journal of Sexual Health*, 34(2), 267–276. <https://doi.org/10.1080/19317611.2021.2005730>
- Sümer ZH. (2015). Gender, religiosity, sexual activity, sexual knowledge, and attitudes toward controversial aspects of sexuality. *Journal of Religion and Health*, 54(6), 2033–2044. <https://doi.org/10.1007/s10943-014-9831-5>
- Süt HK, Aşçı Ö, Gökdemir F. (2015). Hemşirelik bölümü yaz okulu öğrencilerinin cinsel tutumları ve etki eden faktörler. *TAF Preventive Medicine Bulletin*, 14(4), 315–323. <https://doi.org/10.5455/pmb.1-1413968563>
- Topcu B, Baş E. (2018). Sosyolojik açıdan namus kavramına bakış: Trabzon ili örneği. *Sosyoloji Dergisi*, 38, 173–196.
- Türk Dil Kurumu. (2023). <https://sozluk.gov.tr/>, Erişim Tarihi: 10.05.2023
- Yılmaz DV, Emul TG, Uzel A, Degirmenci F, Buldum A, Aksu A, Aksoy A. (2020). Determination of nursing students' sexual myths. *Archives of Health Science and Research*, 7(1), 8–14. <https://doi.org/10.5152/ArcHealth SciRes.2020.565110>
- Yıldray B, Kılıç A, Aydın A, Akdemir E, Sağlam N. (2019). Evlilik dışı cinsel yakınlığa yönelik tutum ölçeği: geçerlik ve güvenirlik çalışması. *Uluslararası Multidisipliner Sosyal Bilimler Kongresi Tam Metinler Kitabı*.
- Yılmaz M, Karataş B. (2018). Opinions of student nurses on sexual myths; a phenomenological study. *Sexuality and Disability*, 36(3), 277–289. <https://doi.org/10.1007/s11195-018-9517-0>
- Yücesan A, Ayaz Alkaya S. (2018). Okullarda göz ardı edilen bir konu: Cinsel sağlık eğitimi. *SDÜ Tıp Fakültesi Dergisi*, 25(2), 200-209. <https://doi.org/10.17343 /sdutfd.342828>